

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ.

Musettes et Clairons, Paris 1865, ποιήσεις
ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΜΑΛΛΙΑΝ.

Ἰπὸ τοιαύτην ἐπιγραφὴν ὁ γάλλος ποιητὴς Ἀχιλλεὺς Μαλλιὰν ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ἐν Παρισίοις διάφορα ποιήματα, τὰ ὁποῖα, μετὰ γαλλικῆς ὕλης ἀβροφροσύνης, ἀπέστειλεν εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς « Χρυσάλλιδος. » Εἰ καὶ θεωροῦμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἥκιστα ἀρμολογίους εἰς τὸ νὰ κρίνωμεν ποιήσεις ἀνηκούσας εἰς ξένην φιλολογίαν, οὐχ ἤττον ὅμως ἐπιχειροῦμεν νὰ δώσωμεν τοῖς ἡμιτέροις ἀναγνώσταις βραχεῖαν τινὰ ἔννοιαν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ποιήσεων. Ὁ ἡμέτερος αἰσθὴς δὲν παρουσιάζεται πρῶτην ἤδη φοράν εἰς τὸ δημόσιον καθότι καὶ προηγουμένως εἶχον ἐκρεῦσαι ἀπὸ τῆς γραφίδος τοῦ ἐναρμόνιοι στίχοι, οὓς ἐστεφάνωσε μετ' ἐπαίνων ἡ Γαλλικὴ ἀκαδημία. Ἐν τῇ συλλογῇ ταύτῃ ὁ κύριος Μαλλιὰν ἐνεπνεύσθη ἀπὸ τῆς μελέτης τῆς φύσεως, ὡς ὁ ἴδιος ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ ἀναφέρει· ἄλλοτε δὲ ἀντλεῖ ἰδέας καὶ ὑποθέσεις ἐκ τῶν δημοδῶν παραδόσεων ἢ ἐκ τῶν ζητημάτων τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Βεβαίως, ὅπως διακριθῆ τις ἐν τῷ γαλλικῷ Παρνασσῷ, ἀπὸ τῶν δειράδων τοῦ ὁποῖου ἠκούσθησαν πρὸ ὀλίγου αἱ γλυκεῖς μολπαὶ τοῦ Λαμαρτίνου, τοῦ Βικτώρος Οὐγῶ, τοῦ Ἀλφρέδου δὲ Μουσσέτ, Βερανζέρου καὶ λοιπῶν, δὲν εἶναι εὐκολον πρᾶγμα, καὶ ὁ δυνήθεις, ἔστω καὶ μικρὸν, νὰ ἐφελκύσῃ τὴν προσοχὴν κοινοῦ κεκορημένου, οὕτως εἰπεῖν, ποιήσεως, κατάρθωσε, τῇ ἀληθείᾳ, μέγα τι, τοῦτο δὲ καθ' ἡμᾶς εἶναι τεκμήριον ὅτι ἐνοικεῖ ἐν αὐτῷ πνεῦμα ἀληθοῦς ποιήσεως.

Ἐκ τῶν ἐν τῇ συλλογῇ ταύτῃ ποιήσεων τὸ φέρον ἐπιγραφὴν « La Lutte » (ἡ πάλη) ἐφελκῆται τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου διὰ τὸ ἀφελὲς τῆς ποιήσεως καὶ τὴν χάριν τῶν στίχων. Ἦθελεν εἶπη τις ὅτι εἶναι τοῦτο ἐν εἰδύλλιον ἀπεσπασμένον ἐκ τῶν βουκολικῶν τοῦ ἡμετέρου Θεοκρίτου. Ὡς παρ' ἐκεῖνω, ὁ Κομάρτας ἠγωνίζετο περὶ μουσικῆς πρὸς Δάκωνα, καὶ ἀμνάς ἦν τὸ γέρας τοῦ νικητοῦ, ἢ ὡς Μενάλκας καὶ Δάφνης εἰς τὸν αὐτὸν ἠλείφοντο ἀγῶνα, ἔπαθλον δ' ἦν ἐννεάφωνοι σύριγγες, οὕτω καὶ ἐν τῷ ποιήματι τοῦ Ἀχιλλέως Μαλλιὰν, παρὰ τὸν ψιθυρίζοντα βύρακα, ἀναμέσον λειμώνων ἔθνα βόσκουσιν ἀγέλαι βοῶν, καὶ περὶ δύσιν ἡλίου διαγωνίζονται περὶ μουσικῆς αὐλητῆς καὶ σαμβουκιστῆς. Οἱ κριταὶ κάθηνται ἐπὶ

τῆς χλόης, εἶναι δὲ οὗτοι δύο ποιμενίδες ἐκ τῆς περιχώρου, ἡ μὲν ξανθὴ, ἡ δὲ μελαγχρῶς. Ἀφ' ἐκάστης ὁ νικήσων περιέμενε τὸ βραβεῖον, ἀπὸ μὲν τῆς ξανθῆς μύσσωτον, ἀπὸ δὲ τῆς μελαγχρῶου κυνόροδον, θεαταὶ δὲ τοῦ ἀγῶνος παρίσταντο νέοι ποιμένες, ἐπελθόντες ἀπὸ τοῦ πυκνοῦ δάσους τῶν πεύκων ἄμα τῆς πάλης ἀρξαμένης. Ἀμφοτέρων τὸ προανάκρουσμα ἦν τρυφερὸν, ἀλλ' εἰς τοὺς ὀξεῖς τοῦ σαμβουκιστοῦ ἤχους καὶ αὐτοὶ οἱ χωλοὶ πηδοῦσι, τὰ δὲ δένδρα, ὡς ἐν μέθῃ, χορεύουσιν ἐν ἀποσάσει ἐντὸς τῆς κοιλάδος. Οὕτω τοῦλάχιστον ἀναφέρει ὁ ποιητὴς, ἡμεῖς δὲ δὲν δεικνυόμεθα νὰ μὴ πιστεύσωμεν τὰ θαύματα ταῦτα, ἐνῶ ἅπαντα ἡ ἀρχαιότης ἐπίστευσε εἰς τὰ ἔτι ἀπιθανώτερα θαύματα τῆς λύρας τοῦ Ὀρφέως. Ἀλλὰ μετὰ τὸν σαμβουκιστὴν ἀρχεται τοῦ ἀγῶνος ὁ αὐλητὴς, καὶ ἀντικείμενον τοῦ ἄσματός του εἶναι τὰ δυστυχήματα ἐραστοῦ τινός. Ὁ γλυκὺς τῆς μουσικῆς τοῦ ἤχους εἶχέ τι γοητευτικὸν εἰσδύον μέχρις αὐτῆς τῆς καρδίας, καὶ οἱ δικασταί, οἵτινες δὲν εἶχον βεβαίως τὴν καρδίαν σκληρὰν ὅσον ὁ Ῥωμαῖος ὁ δικαστὴς τοὺς ἰδίους υἱοὺς, συνεκινήθησαν καὶ ἐδάκρουν. Ἀλλὰ καὶ ἡ αὔρα ἔπνεεν ἐμμούσως, καὶ τὰ ψιθυρίζοντα νάματα τῆς πηγῆς ἐβρύθμωσεν πῶς ἐκονοκίζοντο. . . Ὁ ἀγὼν ἐτελείωσεν· τίς ἔλαβε τὸ γέρας; Παραδόξως πῶς αἱ καλαὶ μας δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀποφανθῶσι, καθότι εἰς μὲν τὴν μελαγχρῶν ἤρесе πλειότερον ὁ σαμβουκιστὴς, ἡ δὲ ξανθὴ ἠγάπα πλειότερον τὸν ἀντίζηλόν του, διὸ ἐσυμβίβασαν τὸ πρᾶγμα, κηρύττειν ἀμφοτέρους ἴσους κατὰ τὴν τέχνην.

Τὸ ἀνωτέρω ποίημα ἐφέραμεν ὡς δεῖγμα τῆς ἀφελείας τοῦ ποιητοῦ ἐν ἄλλοις ὅμως ὁ ποιητὴς μεταρσιούται εἰς τὰ ὕψη τῆς φιλοσοφίας, ὅπου καὶ ἰδέας ὑψηλὰς καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα ἀπαντᾷ ἄφθονα ὁ ἀναγνώστης. Ἐν τῷ ποιήματι τῷ ἐπιγραφομένῳ La decedence (ἡ παρακμὴ) εὐρίσκεται ἀνεπτυγμένη ἡ ἔννοια τῆς τρομερᾶς ταύτης λέξεως καὶ περιγράφονται τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἀσθενείας ταύτης, τῆς προδρόμου τοῦ θανάτου τῶν λαῶν. « Ἄνδρες λέγει ὁ ποιητὴς, φέροντες ταπεινὸν τὸ μέτωπον καὶ κενὴν ἔχοντες τὴν καρδίαν, στερημένοι εὐγενοῦς φιλοδοξίας· οὔτε τὴν ἐλπίδα ἔχοντες ὀδηγὸν οὔτε τὸν ἔρωτα, οὔτε τὴν πίστιν, πορεύονται ἄνευ πάθους, τυχαίως οὕτως εἰπεῖν καὶ ἀσκοπῶς. Ἐπὶ τινὰ στιγμήν κατὰ ταβερῶσκονται ὑπὸ ἀχαλινώτου ἐπιθυμίας, καὶ τότε δὴ σκοτοδίνῃ τῇ καταλαμβάνει καὶ πόλις καὶ χωρία. Χρυσίου καὶ πάλιν χρυσίου ἔχουσιν

ἀνάγκην! Περὶ Θεοῦ, περὶ δόξης ἢ ἐλευθερίας οὐδὲν λόγῳ μεριμνῶσιν!» Καὶ δυστυχῶς τοιοῦτοι εἶναι οἱ ἄνθρωποι ἐν ἐποχῇ παρακμῆς. Τελευταῖον ὁ ποιητὴς ἐν τῇ μεστῇ ὑψηλῶν ἰδεῶν ταύτῃ ὠδῇ, ὑπεθυμίζει τοὺς ἐπιειμένους ν' ἀποκτήσωσι τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ὀνομάζωνται ποιηταί, ὅτι πρέπει πρῶτοι αὐτοὶ νὰ πιστεύωσι, ν' ἀγαπῶσι, νὰ προσεύχωνται καὶ νὰ πάσχωσι. Τότε, ἀλλὰ τότε μόνον τὸ ἔργον των ἔσται τέλειον, καθότι τότε εἶναι ἀληθῶς ἔμφυχον καὶ ἀείποτε θέλει τηρῆ ἀπαστράπτουσαν μαρμαρυγὴν.»

Τοιαῦτα εἶναι ὡς ἔγγιστα αἱ ποιήσεις ἐφ' ὧν ἐγράψαμεν τὰς ὀλίγας αὐτὰς λέξεις. Ὁ ποιητὴς ἐν τῷ προλόγῳ του μέμφεται, καὶ δικαίως καθ' ἡμᾶς, τοὺς πιστεύοντας ὅτι κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον εἶναι ἀδύνατος ἡ ποίησις. Ἡ ποίησις οὐδέποτε ἀποθνήσκει· ἀείποτε δ' εἶναι ἀναγκαῖον τῆς κοινωνίας στήριγμα καὶ παρηγορία, ὡς εἶναι, ἅς μᾶς συγχωρηθῇ ἡ σύγκρισις, καὶ αὐτὴ ἡ θρησκεία. Ἀμφότεραι σκοπὸν προτίθενται τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τι ἰδεώδες, ἐν ἄλλαις λέξεσι, τὴν τελειοποίησιν αὐτοῦ. Εὐδαίμονες ὅσοι τῶν μουσῶν ἱεροφάνται καὶ μύσται, συντελῶσιν εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

ΠΕΡΙ ΘΗΡΑΣ. (1)

Τὴν πρῶταν τὰ ὕδατα τῆς θαλάσσης τοῦ κόλπου ἤρχησαν νὰ γίνωνται διαυγέστερα καὶ νὰ ἐπα-
νέρχωνται εἰς τὸ φυσικὸν αὐτῶν χρώμα, ἡ δὲ ἐνέργεια τῆς ἐκδύσεως ἐφαίνετο βραδεῖα.

Ἡ προξενούσα τὴν ἀνάδυσιν δύναμις, ἥτις τὴν πρῶταν ἐφαίνετο ὅτι ἐνήργει βραδέως, περὶ τὴν 9ην ἢ 10ην Π. Μ. ἤρξατο πάλιν νὰ ἐνεργῇ μετὰ δραστηριότητος, ἐπομένως τὴν ὥραν 4 Μ. Μ. τὸ μῆκος τοῦ ἀναφυομένου ἀκρωτηρίου ἐφθασεν εἰς 140 πηχεῖς, πλὴν δὲν ἠῤῥησε τοσοῦτον κατὰ τε τὸ πλάτος καὶ ὕψος· διότι μόνις εἶχεν ὕψος 40—45 πηχῶν καὶ πλάτος 60—65.

Τὸ ὑποβρύχιον τοῦτο ἡφαιστεῖον ἐνήργει διὰ τῆς ὑγρᾶς ὁδοῦ ἀπαραλλάκτως ὡς γαλβανικὴ στήλη, καὶ μ' ὅλα ταῦτα οὐδὲ ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια ὑπῆρχεν ἐπὶ τοῦ ἠλεκτρομέτρου, οὐδὲ ἡ μαγνητικὴ βελόνη ποσῶς διαταράττετο. Ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἰσχὺς ἦν τὴν προτεραιάν παρετήρησαν οἱ ναῦται, προήρχετο ἐκ τοῦ ἀνυψωθέντος πυθμένος τῆς βορ-

ρωρῶδους λίμνης, καθὼς οἱ ἐρυθροὶ καὶ τεφρόχροες λίθοι ἐκ τῶν λειψάνων τῶν καταβυθισθεῖσων οἰκοδομῶν.

Ἡ θερμοκρασία τῶν ἐξ ὧν σύγκειται λίθων ἡλαττοῦτο ἐκ τῆς βάσεως πρὸς τὴν κορυφήν, διότι οἱ ἀναδύοντες ἐκ τῆς θαλάσσης καὶ προσαρτώμενοι εἰς τὴν βάσιν ἦσαν θερμότεροι, ἀναβαίνοντες ὁμῶς ὑψηλότερον ὡς ἐκ τῆς ἀλλεπαλλήλου προσκρήσεως νέων, ἐψυχραίνοντο· πλὴν διετηροῦντο πάντοτε χλιαροὶ, διατελοῦντες ἐντὸς ἀτμοσφαιρας θερμῶν ἀτμῶν· οὕτω καὶ ὁ ἐξερχόμενος ἀτμὸς ἐνῶ πρὸς τὴν βάσιν εἶχε θερμότητα 40° P. ἐπὶ τῆς κορυφῆς μόνις 22°. Εἰς δὲ τὰ παρὰ τὴν βάσιν μικρὰ ρήγματα, ὅπου συνεκεροῦντο, εἶχεν 60°, τοῦθ' ὅπερ ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ αὐξήσις ἐγένετο δι' ἐπιθέσεως, καὶ ὡς ἐκ τούτου οἱ ἀναβάντες ἐπ' αὐτοῦ οὐδεμίαν ἠσθάνθησαν δόνησιν, καὶ τοὶ εὐρισκόμενοι ἀπὸ τῆς 25ης εἰς συνάφειαν καὶ συνθλιβόμενον μετὰ τῆς προὔπαρχούσης ξηρᾶς δὲν ἐπροξένει δονισμούς.

Ἡ ἀνάδυσις ἐτελεῖτο μεθ' ὑποκώφου θορύβου καὶ ὁ ἀτμὸς ἐνίοτε ἐξήρχετο μετὰ συριγμοῦ. Ἡ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης βράσις τῶν ὑδάτων μετ' ἀνυψώσεως ἀτμοῦ προηγουμένου τῆς ἀναδύσεως τοῦ ἀκρωτηρίου ὡς κόμη πρὸς κομήτην, εἶχε πλειοτέραν ἢ τὴν προτεραιάν ἑκτασιν, ἐν τούτοις τὰ ὕδατα τοῦ κόλπου ἂν καὶ κατὰ τὴν πρῶταν ἐφαίνοντο καθαρὰ, τὸ ἐσπέρας ἐχρωματίσθησαν καὶ ἐθολώθησαν.

Τὴν 27 ἡ ὑφίζησις τοῦ παρακειμένου ἐδάφους ἐξηκολούθει ἤττον βραδέως ὡς καὶ ἡ ἀνάδυσις μετὰ τῆς αὐτῆς ὡς καὶ τὴν προτεραιάν δραστηριότητος, μόνον ὁ καπνὸς ἤτον λευκοτέρου χρώματος.

Ἡ ταινία ἡ συγκεκλιμένη ἐκ τῶν ἀτμῶν τῶν προηγουμένων τῆς βαθμιαίας ἀναδύσεως τοῦ ἀκρωτηρίου ἤρξατο νὰ διευθύνεται πρὸς Εὐρον, καὶ ἰδίως πρὸς τὴν κατὰ τὴν Θήραν θέσιν τῆς Πλάκας ἢ Ἀθηνίου λεγομένην, ἐν ᾗ ὑπάρχουν ὀρυκτὰ θειοῦχα ὕδατα.

Ἡ θάλασσα τοῦ κόλπου ἐθόλωσε πλέον παρὰ ποτὲ καὶ ἐχρωματίσθη πέραν καὶ αὐτοῦ τοῦ κόλπου. Ὁ περὶ τὸ ἀναφυόμενον ἀκρωτήριο ἀναβρασμός ἠῤῥησεν ὡς καὶ ὁ ἀτμὸς ὅστις ἔλαβε καὶ πάλιν βαθύτερον χρώμα. Ἐξήρχετο ἤδη μεγάλη θειώδης ἀποφορὰ, ἡ θάλασσα κοχλάζουσα μεταξὺ τοῦ λιμενίσκου τοῦ Βουλκάνου καὶ τοῦ διαπορίου τῆς παλαιᾶς Καμμένης ἐντὸς ἐκτάσεως 25—30 τετραγωνικῶν πηχῶν ἤρξατο νὰ περιφέ-

(1) Συνέχεια ἀπὸ φυλλάδ. 76.